ISSN: 2181-4341, IMPACT FACTOR (RESEARCH BIB) – 9.145, SJIF – 5,431

Berdiqulova Mahbuba Erkinjon qizi

Guliston davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Karimova Madina Oybek qizi

Texnologik ta'lim yo'nalishi talabasi

Sirdaryo viloyat Guliston shahar

karimova.madina.071124@gmail.com

+998944410924

TELEFONLARNING HAYOTIMIZDAGI O'RNI

Annotatsiya

Ushbu maqolada mobil telefonlarning zamonaviy jamiyat hayotidagi o‘rni, ularning paydo bo‘lish tarixi hamda inson faoliyatiga ko‘rsatayotgan ta’siri tahlil qilinadi. Shuningdek, telefonlarning ta’lim, ijtimoiy muloqot va kundalik turmushdagi ahamiyati yoritilib, ulardan to‘g‘ri va oqilona foydalanish zarurati asoslab beriladi. Maqolada mobil qurilmalarning qulayliklari bilan bir qatorda, ortiqcha foydalanish natijasida yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan ayrim salbiy jihatlar ham ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar: mobil telefon, zamonaviy texnologiyalar, aloqa vositalari, smartfonlar, axborot almashinuvi, raqamli texnologiyalar, ta’lim va telefon, ijtimoiy muloqot, internet, masofaviy aloqa, texnologik taraqqiyot, telefonlardan oqilona foydalanish, virtual muloqot, axborot texnologiyalari, jamiyat rivoji.

Annotation

This article analyzes the role of mobile phones in modern society, their history of development, and their impact on human activities. It highlights the importance of mobile devices in education, social communication, and everyday life, while emphasizing the need for their proper and responsible use. The article also examines not only the advantages of mobile phones but also some negative aspects that may arise from excessive use.

Keywords: mobile phone, modern technologies, communication tools, smartphones, information exchange, digital technologies, education and mobile phone, social communication, internet, remote communication, technological development, responsible use of phones, virtual communication, information technologies, social development.

Аннотация

В данной статье анализируется роль мобильных телефонов в жизни современного общества, история их возникновения и влияние на деятельность человека. Освещается значение мобильных устройств в образовании, социальной коммуникации и повседневной жизни, а также обосновывается необходимость их правильного и рационального

использования. В статье рассматриваются не только преимущества мобильных телефонов, но и некоторые негативные последствия их чрезмерного применения.

Ключевые слова: мобильный телефон, современные технологии, средства связи, смартфоны, обмен информацией, цифровые технологии, образование и мобильный телефон, социальное общение, интернет, дистанционная связь, технологическое развитие, рациональное использование телефонов, виртуальное общение, информационные технологии, развитие общества.

Kirish

Zamonaviy texnologiyalar jadal rivojlanayotgan bugungi davrda mobil telefonlar inson hayotining ajralmas qismiga aylanib ulgurdi. Deyarli har bir inson kundalik faoliyatini ushbu qurilmalarsiz tasavvur qila olmaydi. Ko‘chada, jamoat transportida, ta’lim muassasalarida yoki ish joylarida bo‘laylik — atrofimizdagi odamlarning aksariyati telefonidan foydalanayotganini ko‘rish mumkin. Bu esa mobil qurilmalar jamiyat hayotiga naqadar chuqur kirib borganini ko‘rsatadi.

Dastlab telefonlar faqat aloqa vositasi sifatida xizmat qilgan bo‘lsa, bugungi kunda ular ko‘plab funksiyalarni bajaruvchi universal qurilmaga aylandi. Telefon yordamida nafaqat muloqot qilish, balki ishlash, o‘qish, axborot olish, hordiq chiqarish va hatto kundalik ehtiyojlarni qondirish mumkin. Shu sababli telefonlarning hayotimizdagi o‘rnini o‘rganish muhim va dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Telefonlarga bog‘liqlikning asosiy sabablari.

Telefonlardan keng foydalanishning bir nechta muhim sabablari mavjud. Avvalo, ular inson hayotini sezilarli darajada yengillashtiradi. Hozirgi kunda ko‘plab ishlarni masofadan turib amalga oshirish imkoniyati mavjud. Masalan, oziq-ovqat yoki kiyim-kechak xarid qilish, turli xizmatlarga buyurtma berish, kommunal to‘lovlarni amalga oshirish kabi vazifalarni telefon orqali bajarish mumkin. Bu esa insonning vaqtini tejaydi hamda ortiqcha harakatlarning oldini oladi.

Bundan tashqari, telefonlar tezkor axborot manbai hamdir. Inson o‘zini qiziqtirgan istalgan ma’lumotni bir necha soniya ichida topa oladi. Natijada dunyoda sodir bo‘layotgan yangiliklardan boxabar bo‘lish, ilmiy ma’lumotlarni o‘rganish yoki kasbiy ko‘nikmalarni rivojlantirish ancha osonlashdi.

Yaqin insonlar bilan aloqada bo‘lish ham telefonlarning eng katta afzalliklaridan biridir. Oldin uzoq masofada yashovchi qarindoshlar bilan faqat vaqti-vaqti bilan gaplashish imkoni bo‘lgan bo‘lsa, hozir videoqo‘ng‘iroqlar orqali ularni ko‘rish, suhbatlashish va hatto muhim voqealarni birgalikda nishonlash mumkin.

Ta’lim sohasida telefonlarning ahamiyati.

Mobil telefonlar ta’lim tizimiga ham sezilarli ta’sir ko‘rsatdi. O‘quvchilar va talabalar telefon orqali elektron darsliklardan foydalanish, ilmiy maqolalarni o‘qish, turli ta’lim platformalari orqali bilimini mustahkamlash imkoniyatiga ega. Ayniqsa, masofaviy ta’lim shaklining rivojlanishida mobil qurilmalarning o‘rni beqiyosdir.

Telefonlar yordamida onlayn darslarda qatnashish, topshiriqlarni yuborish, o‘qituvchilar bilan muloqot qilish hamda yangi bilimlarni egallash mumkin. Shuningdek, xorijiy tillarni

o‘rganish, dasturlash asoslarini egallash yoki boshqa foydali ko‘nikmalarni rivojlantirishga xizmat qiluvchi ko‘plab ilovalar mavjud.

Biroq bu jarayonda telefonlardan faqat o‘quv maqsadlarida foydalanish muhimdir. Aks holda, ular diqqatni chalg‘itib, o‘quv samaradorligining pasayishiga olib kelishi mumkin.

Ijtimoiy hayot va muloqotga ta’siri.

Telefonlar insonlar o‘rtasidagi muloqotni sezilarli darajada o‘zgartirdi. Bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlar orqali yangi tanishlar orttirish, fikr almashish va turli jamoalarga qo‘shilish mumkin. Bu esa ijtimoiy faollikning ortishiga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, virtual muloqotning ko‘payishi ayrim salbiy oqibatlarni ham keltirib chiqarmoqda. Ba’zan insonlar real hayotdagi suhbatlardan ko‘ra telefon orqali yozishmalarni afzal ko‘ra boshlaydi. Natijada qarindoshlar va do‘stlar o‘rtasidagi samimiy uchrashuvlar kamayib, mehr-oqibat rishtalari zaiflashishi mumkin.

Shuning uchun texnologiyalardan foydalanish bilan bir qatorda, yuzma-yuz muloqotga ham yetarlicha e’tibor qaratish zarur.

Telefonlarning iqtisodiy hayotdagi o‘rni.

Mobil qurilmalar iqtisodiy faoliyatda ham muhim vositaga aylandi. Bugungi kunda ko‘plab insonlar masofadan turib ishlash imkoniyatiga ega. Turli kasb egalari telefon orqali mijozlar bilan aloqa qiladi, hujjatlar yuboradi yoki onlayn xizmatlar ko‘rsatadi.

Elektron tijoratning rivojlanishi ham telefonlar bilan chambarchas bog‘liq. Onlayn do‘konlar orqali xarid qilish nafaqat qulay, balki ko‘pincha vaqt va mablag‘ni ham tejaydi. Natijada telefonlar zamonaviy iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismiga aylangan.

Telefonlardan noto‘g‘ri foydalanishning salbiy jihatlari.

Telefonlarning ko‘plab afzalliklariga qaramay, ulardan me’yoridan ortiq foydalanish ayrim muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Masalan, uzoq vaqt ekran qarshisida qolish ko‘zlarning charchashiga, jismoniy faollikning kamayishiga hamda uyqu rejimining buzilishiga sabab bo‘ladi.

Yana bir muhim muammo — vaqtni behuda sarflashdir. Ayrim insonlar kunining katta qismini keraksiz videolar tomosha qilish yoki ijtimoiy tarmoqlarda o‘tkazadi. Bu esa shaxsiy rivojlanishga to‘sqinlik qilishi mumkin.

Bundan tashqari, telefonlarga haddan tashqari bog‘lanib qolish insonning ruhiy holatiga ham ta’sir ko‘rsatishi ehtimoldan xoli emas. Shu sababli ulardan foydalanishda me’yorni saqlash nihoyatda muhimdir.

Telefonlardan oqilona foydalanish yo‘llari.

Telefonlardan samarali foydalanish uchun, avvalo, vaqtni to‘g‘ri rejalashtirish zarur. Qurilmadan asosan foydali maqsadlarda — bilim olish, ish faoliyatini tashkil etish yoki zarur muloqotlar uchun foydalanish tavsiya etiladi.

Shuningdek, kun davomida telefondan dam olish, sport bilan shug‘ullanish, kitob o‘qish yoki oila a’zolari bilan suhbatlashish ham insonning har tomonlama rivojlanishiga yordam beradi. Texnologiyalar inson hayotini boshqarishi emas, balki inson texnologiyalardan ongli ravishda foydalanishi kerak.

Kelajakda telefonlarning ahamiyati.

Texnologiyalar tobora rivojlanib borayotgan bir paytda telefonlarning imkoniyatlari ham kengayib bormoqda. Kelajakda ular yanada aqlli, tezkor va ko‘p funksiyali bo‘lishi kutilmoqda. Masalan, sun’iy intellektga asoslangan xizmatlar, sog‘liqni nazorat qiluvchi dasturlar hamda ta’limni yanada qulaylashtiruvchi platformalar telefonlarning ahamiyatini oshiradi.

Demak, mobil qurilmalar kelajak jamiyatining ham ajralmas qismi bo‘lib qoladi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, mobil telefonlar zamonaviy inson hayotini tubdan o‘zgartirgan muhim texnologik vositadir. Ular muloqot qilish, ta’lim olish, ishlash va kundalik vazifalarni bajarishda katta qulaylik yaratadi. Shu bilan birga, telefonlardan to‘g‘ri va me’yoriy foydalanish har bir inson uchun muhim hisoblanadi.

Agar inson mobil qurilmalardan ongli ravishda foydalansa, ular hayotni yengillashtiruvchi samarali yordamchiga aylanadi. Aks holda esa ortiqcha bog‘liqlik turli muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Shunday ekan, texnologiyalardan oqilona foydalanish bugungi kunning eng dolzarb vazifalaridan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Qodirov, S. (2020). Mobil telefonlar va ularning hayotimizdagi o‘rni. Toshkent: Ta’lim nashriyoti.
2. Karimov, B. (2019). Zamonaviy texnologiyalar va jamiyat. Toshkent: Fan va texnologiya.
3. Olimov, J. (2021). Telefon va ta’lim: Mobil qurilmalarning foydasi. Toshkent: O‘zbekiston nashriyoti.
4. Rustamova, N. (2022). Ijtimoiy tarmoqlar va muloqot madaniyati. Toshkent: Yoshlar nashriyoti.
5. Internet manbasi: “Telefonning tarixiy rivojlanishi va zamonaviy ahamiyati”. https://www.uzedu.uz
6. Internet manbasi: “Smartfonlar va ularning foydalari”. https://www.technonews.uz